

# ÌTÀN ÌJÌNLÈ NÍPA ÌSOTELE

## GBÍGBÓN NÍ ÌLQPO MĘWA

Ìtàn ...

Danieli 1:1-21

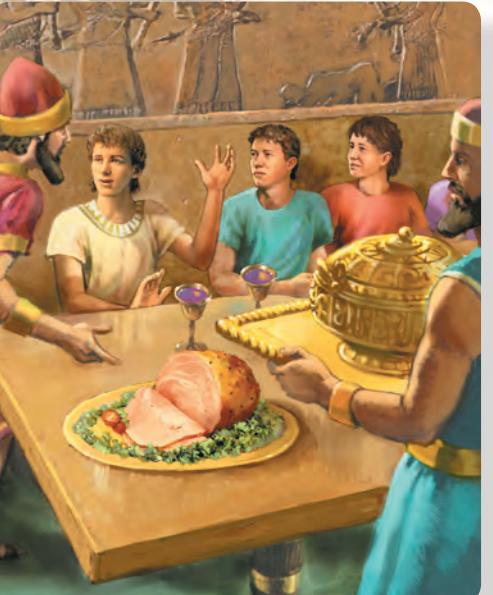
Ní àkókò tí qba Nebukadnessari do ti ilu Jerusalemu, egbegbèrun awon Ju ni a ko lò sí igaibèkùn sí Babiloni. Qba sò fun Aşpenasi iránṣe rẹ, lati yàn awon ọkunrin tó ní ębùn lára àwọn igaibèkùn Ju ti wọn yio ma a wá si ààfin qba fun ọdun mèta lati kò èdè ati ọgbón Babiloni ki wọn ki o le jẹ iránṣe fun qba.

Danieli, Hananiah, Mišaeli, ati Asariah ni o wu Aşpenasi lati mu, o si mu wọn wá si ààfin qba. Şùgbón iṣoro kan wà. Ounjé tí o ní éran pèlu waini tí qba yàn fun awon ọdómokunrin wönyi, ní o ní ounjé ti ḥò Qlòrun kò faramó.

Kí Danieli ma ba di alaimore, Danieli bérè boyo oun ati awon ḥò oun mèta iyoku le ri ounjé tí kò ní éran ati eso fun ounjé wọn pèlu omi fun mimu. Iránṣe qba kò kókó gbà fun wọn. Iwèfà qba kigbe pé “E kò le ni ilera bi ẹ ba njé irú ounjé wönyi. E o se àisan, bẹení qba yio ke ori mi.” Şùgbón Danieli rora sò fun un pe ki o dan awon wò fun iwòn qjó mèwa, iherin naa kí o si wo ojú awon niwaju rẹ ki o si tun wo ojú awon to njé ounjé adidun qba.

Béé ni o gbà fun wọn, wọn si jẹ ounjé laini éran pèlu omi fun ijó mèwa. Ni opin qjó kewa naa, Danieli ati awon ḥò rẹ mètèta “sanra ju gbogbo awon ti njé ounjé adidùn qba lò.” Danieli é:éú.

Léhin ọdun mèta, a dán awon ọmòkunrin mèrèrin yi wò lati ọwó Nebukadnessari, o ri wọn pé ni iwòn igaibà mèwa, wọn sàn ju gbogbo awon amoye ati ọlògbón ti o wà ni gbogbo ilé ijòba rẹ lò. Bibeli fi ye wa pé Danieli lo ọgòrun ọdun láyé. Kinni ohun to se iranlöwò fun Danieli ati awon ḥò rẹ mètèta ti o si fun wọn ni ọgbón, ilera, ati èmí gigun?



AMAZING FACTS

## Ekó

Dí àwọn àlàfo wönyí, léhin tí o bá ti kà ẹsé Bibeli kókókan tán.

### 1. Iru ounjé wo ni Qlòrun kókó sèda fun awon eniyàn?

Genesis 1:29

Qlòrun si wípe, kíyesi i, Mo fi eweko gbogbo ti o wà lori ilé gbogbo ti nso \_\_\_\_\_ fun nyin, ati igi gbogbo ninu eyiti işe igi \_\_\_\_\_ ti nso; enyin ni yio şe ounjé fun.

Àkíyésí: ḥò yí “éran” tumo si “ounjé”

### 2. Léhin igaibà Adamu ati Efa ti dészè, ounjé wo li Qlòrun tun fi kún ounjé wọn?

Genesis 3:18

Ęgún oun oşusu ni yio ma hù jade fun ọ, iwò o si ma jẹ \_\_\_\_\_ igbè;

Àkíyésí: Ounjé akókó fun awon eniyàn ni ounjé ti kò ni éran ti işe eso, ohun ọgbín. Qlòrun fi eweko igaibà kun ounjé Adamu ati Efa iherin igaibàti ęşé wólé, wọn kò si le e jẹ ninu eso igi iyé.

### 3. Njé ilera ara wa kan Qlòrun bí?

Matteu 4:23

Jesu si rìn ni gbogbo ékùn Galili, o nkóni ni sinagogu wọn, o si nwaasu iherinre ijòba, o si nse \_\_\_\_\_ gbogbo àrun ati gbogbo àisàn li ara awon eniyàn.

3 Johannu 2

Olufo, emi ngbadura pe ninu ohun gbogbo ki o le maa \_\_\_\_\_ fun ọ, ki o si maa wà ni \_\_\_\_\_, ani bi o ti dara fun ọkàn rẹ.

Àkíyésí: Bibeli kò wa pe, ilera ara wa se pàtákì si Qlòrun gidigidi. Jesu nwo awon eniyàn san gégé bi O ti nkóni. ḥòpòlòpò ęsé ati ilànà ninu Bibeli li a le lò lati fi mu kí a wà ni ilera ati kí qjó ayé wa gùn.

### 4. Qlòrun seleri fun awon ọmò Israeli pe bi wọn ba sin Oun ti wọn ba si gbòràn, Oun yio mu àisàn kuro laarin wọn. Se Qlòrun mu ileri Rẹ sè?

Orin Dafidi 105:37

O si mu wọn jade, ti awon ti fadaka ati wura: kò si sì \_\_\_\_\_ kan ninu ęyà rẹ.

Àkíyésí: Ronú bí ó ti rí! Nigbati awon eniyàn Qlòrun de ilé-ileri, kò sí alaisàn tabi ààrùn kan ni gbogbo orilé-èdè wọn.

### 5. Kilo dé ti ilera wa fi se pàtákì si Qlòrun tobé?

1 Korinti 6:19,20

Tabi, enyin kò mò pe ara nyin ni \_\_\_\_\_ Emi Mimó, ti mbé ninu nyin, ti enyin ti gbà lòwò Qlòrun? Enyin kí si işe ti ara nyin? Nitorí a ti rà nyin ni iye kan: nitorí naa ę yin Qlòrun logo ninu \_\_\_\_\_ nyin, ati ninu èmí nyin, ti işe ti Qlòrun.

Romu 12:1

NITORÍ naa mo fi iyónu Qlòrun bè nyin, ará, ki enyin ki o fi \_\_\_\_\_ nyin fun Qlòrun li ębò aaye, \_\_\_\_\_, itewògbà, eyi ni işe-isìn nyin ti o tònà.

Àkíyésí: Qlòrun fé kí àgò ara wa jẹ ibùgbé mímó fun Oun. Nitorí idí eyi ni a fi ọgbódò yàn lati mu kí ara wa wà ni ilera pípé fun Qlòrun lati fi şe ibùgbé.

### 6. Kinni ilànà Bibeli ti o wà fun ıgbe-ayé ilera pípé?

1 Korinti 10:31

Nitorí naa bi enyin ba \_\_\_\_\_, tabi bi enyin ba \_\_\_\_\_, tabi ohunkohun ti enyin ba nṣe, ẹ maa şe gbogbo wòn fun ogo Qlòrun.

Àkíyésí: A gbodò sa gbogbo ipá wa lati wà láyé, kí gbogbo ònà ti a ngbà - má a ounjé ati mimu - lè má á fi ògo fún Qlòrun.

### 7. Se o yé ki Kristiani ma a mu ǫti lile?

Owe 20:1

ĘLÉYA li ǫti-waini, \_\_\_\_\_ li ǫti \_\_\_\_\_, enikeni ti a ba fi tanjé kò gbón.

Àkíyésí: ǫti lile jẹ ohun ti Bibeli lodi si. ḥò yí “waini” ninu Bibeli le e tumo si girapu kíkan tabi eyi ti kò kan. Otító kannan fun “éider” loni. Owe éé:épóéè sò nipa bi Bibeli se juwe waini kíkan, Qlòrun sò wípé a kò ọgbódò wo ojú rẹ! Waini kan şoşo ti Kristiani ọgbódò lo ni “waini titun,” ti kí işe kíkan, omi girapu dídùn.

Isaiah 65:8

Bayi ni OLUWA wi, gégé bi a ti iri ǫti-waini titun ninu idí eso ajàrà, ti a si nwípe, Máše bà a jẹ nitorí ibukun mbé ninu rẹ: békéli emi o şe nitorí awon iranṣe mi, ki emi ki o má ba pa gbogbo wòn run.

### 8. Kinni Qlòrun yio se fun awon ti wòn bá ba ara wòn jé?

1 Korinti 3:16,17

Enyin kò mò pe témplili Qlòrun li enyin işe, ati pe Emi Qlòrun ngbe inu nyin? Bi enikan bá ba témplili Qlòrun jé, oun ni Qlòrun yio \_\_\_\_\_; nitorí pe mímó ni témplili Qlòrun, eyiti enyin jé.

Eksodu 20:13

Iwò kò ọgbódò \_\_\_\_\_.

Àkíyésí: Ohunkohun tabi işe ti kò dara fun ilera wa ti o npawa lara tabi ti o nké èmí wa kúrú ni a ọgbódò patí sapakan. Ònà tabi ipele ti o wú tí a gbà lati pa èniyàn, ipàniyàn naa ni. Èyí pèlu oogun olóró (bi tábà ni oniruuru) ati ọpòlòpò ohun mimu ti o ni ohun oloro kafeni ninú. Qlòrun sò pé Oun yio pa awon ti wòn mò ń mò ba témplili ara wòn jé run.

### 9. Irú èranko wo ni Qlòrun gba awa eniyàn láyé lati jé?

Lefitiku 11:3

Ohunkohun ti o ba yà \_\_\_\_\_, ti o si là li ęsé, ti o si njé \_\_\_\_\_, ninu ęran, oun ni ki enyin ki o ma jé.

Àkíyésí: Lati mu nkan ròrùn fun wa, Qlòrun ti gbé ohun élèmí si ipele kan ninu ipele meji: mímó ati alaimò. Qlòrun fun wa laaye lati jé ninu awon mímó şùgbón Qlòrun ti sò pe ohun alaimò kò dara fun ounjé. Gbogbo èranko ti o mó ni wòn ni amuyé meji yi: Wòn ọgbódò: (é) yà bátà-ęsé, ati pe (é) wòn a má a jé apójé. Fun apére, élédé yà bátà ęsé şùgbón kò jé apójé, nitorí naa, o jé alaimò.

### 10. Irú ejá ati ohun to ngbé inú odò wo lo jé mímó?

Lefitiku 11:9

Wònji ni ki enyin ki o ma jé ninu gbogbo ohun ti mbé ninu omi: ohunkohun ti o ba ní \_\_\_\_\_ ati \_\_\_\_\_, ninu omi, ninu okun, ati ninu odò, awon ni ki enyin ki o ma jé.

Àkíyésí: Púpò nínú ejá ni mímó fún ounjé. Sibè, ejá tin-in-rin bi ejò, aborí ati ejá to jò olongbo ni a kò ọgbódò jé. Gbogbo èda to wà ninu omi ti kò ni lèbè ati ipé jé alaimò, a kò si ọgbódò jé wòn. Apére ni ijapa, kónkó, ọpòlòpò, alákàn ati béké béké lò.

## 11. Awọn eyẹ wo ni alaimó?

Lefitiku 11:15,16

Ati gbogbo iwo li oniruuru rè, Ati \_\_\_\_\_, ati \_\_\_\_\_, ati ẹlulu, ati àwòdì li oniruuru rè.

**Àkíyèsí:** Awọn orukọ ti a dá nínú Lefitiku éé sọ pe eyẹ ti akégbẹ rẹ ma npa-jẹ, ati eyi to ma njẹ ejá jé alaimó. Siwaju sí, awọn eyẹ to nwa ounjẹ funrarárẹ wọn bi kueli, adiyẹ ati tòlótól wọn jé mímó.

## 12. Njẹ ofin nipa ḥran mímó ati alaimó wà lara òfin Mose ti o dopin lori agbelebu bí?

Genesisi 7:1,2

OLUWA si wi fun Noa pe, iwó wá, ati gbogbo awọn ara ile rẹ sinu ọkọ, nitori iwó ni mo ri li olododo niwaju mi ni iran yi, Ninu oniruuru ḥran ti o \_\_\_\_\_ meje meje ni ki iwó ki o mu wọn, ati akó ati abo rẹ; ati ninu ḥran ti \_\_\_\_\_ meji meji, ati akó ati abo rẹ.

**Àkíyèsí:** Rárá, Qlørunki pin ḥran sí mímó ati aimó lati ibérè ayé. A sọ fun Noa lati mu ḥran mímó wó inu ọkọ ni meje meje ati alaimó ni meji meji. Éyí ti wà ki òfin Mose to dé.

## 13. Njẹ Qlørunki sọ pé jíjé ounjé àímó jé èṣùn nlá bi?

Isaiah 66:15,17

Nitorí, kiyesi i, OLUWA mbø \_\_\_\_\_ tioun ti iná, ati awọn kéké rẹ bi ajájá, lati fi irunu şesan ibinu rẹ, ati ibawi rẹ nipa ọwó iná, Awọn ti o ya ara wọn si mímó, ti nwọn si sọ ara wọn di mímó ninu agbala wọnni, ti ọkan télẹ ekeji li aarin, nwọn njẹ ḥran \_\_\_\_\_, ati ohun irira, ati eku, awọn li a o \_\_\_\_\_ pò; li OLUWA wí.

**Àkíyèsí:** Béènì! Bibeli se kedere ti a kò le e sì túmò. Ni ipadabó Rẹ lèkèkeji, Oluwa yio pa awọn ti o mọ ohun ti ọrò Rẹ nbèrè run shùgbón sibè ti wọn si njẹ ḥran ẹlédè ati awọn ounjé alaimó miran.

## 14. Kinni ilànà ilera rere fun awọn Kristiani?

1 Korinti 9:25

Ati olukuluku ẹniti njijàdu ati bori a ma ni \_\_\_\_\_ ninu ohun gbogbo. Njẹ nwọn nṣe e lati gbà adé idibajé; shùgbón awa eyi ti ki idibajé.

**Àkíyèsí:** Yíyagò fún ọti lílē túmò sí kikó ohun tó ní oró sílè pátápátá ati lílo iwònba ninu ohun to dára.

## 15. Njẹ a ti ma nlo ilànà ilera tí ó wà nínú Bibeli loni bí?

- A. Ètò lati kápá ààrún to ma nràn, nípa yíyásótò (Lefitiku 13:46)
- B. Bibo igaþónsé ẹni mótlé (Deuteronomi 23:12,13)
- C. Wíwé ara ati fifó aşo lati kápá kòkòrò (Lefitiku 17:15,16)
- E. Igbe aye ọmoluabi lati dènà kòkòrò tí a le kó lati ibi ibálòpò (Lefitiku 18, Owe 5:1-12; Kolosse 3:5,6).
- F. Ikorira ati owú jé àkóbá fun ilera èníyàn (Lefitiku 19:17,18; Owe 15:17; Heberu 12:14,15).
- G. Ounjé àjéju léwu (Owe 23:2).
- GB. Àgó ara wa nílò isinmi dáradára (Orin Dafidi 127:2; Marku 6:31).
- I. Pàtákì işé síše (Eksodu 20:9,10; 2 Tessalonika 3:10).
- J. Inú-dídùn ni imularada rere (Owe 17:22; 1 Timoteu 6:6).
- K. Iwà awọn obi ni ipa lori awọn ọmọ (Deuteronomi 12:25; Eksodu 20:5).

**Àkíyèsí:** Ilànà fún ilera ti Qlørunki fún àwọn èníyàn Rè ni àímoye ẹgbérun ọdun sèhin ni ịmò ijìnlè sayensi fi ye wa pé ilànà náà ti wá sítawájú àwọn èníyàn náà. Kò pé púpò ti a mọ pe awọn ilànà yí ni èrè púpò ti wọn nṣe fun wa!

## 16. Njẹ awọn èníyàn tí yóò wà ni ḥrun yo ma pa ḥran jé bí?

Isaiah 65:25

Ikooko ati ọdq-agután yio jumọ jé pò, kiniun yio si jé koriko bi akómalu: erupe ni yio jé ounjé ejò. Nwọn kì yio \_\_\_\_\_, tabi ki nwọn \_\_\_\_\_ ni gbogbo oke mímó mi, li OLUWA wi.

Ifihán 21:4

Qlørunki yio si nù omije gbogbo nù kuro li ojú wọn; ki yio sì sí \_\_\_\_\_ mímó, tabi ọfó, tabi ẹkún, bẹèni ki yio si irora mój: nitorí pe ohun atijó ti koja lò.

**Àkíyèsí:** Ohun gbogbo ti Adamu ati Efa ti sónu nigbatí ẹshé wole ni a o da padà ni ijøba Qlørunki titun, ati ounjé àkókó ti ki ini ḥran. Kò ní sí pípa tabi fifa ḥran ya ni ayé titun.

## 17. Bawo ni mo şe le yí ounjé ati ilera mi pada ti yio sì wu Oluwa?

Esekieli 11:18-20

Nwọn o si wá sibé, nwọn o si \_\_\_\_\_ gbogbo ohun irira rẹ ati gbogbo ohun eeri rẹ kuro nibé, Emi o si fun wọn li ọkàn kan, emi o si fi emi \_\_\_\_\_ sinu nyin; emi o si mu ọkàn okuta kuro lara wọn, emi o si fun wọn li ọkàn ḥran: Ki nwọn le rìn ninu aşé mi, ki nwọn si le pa ilana mi mọ, ki nwọn si şe wọn: nwọn o si jé eniyan mi, emi o si jé Qlørunki wọn.

**Àkíyèsí:** Bi a ba pinnu lati pa òfin ilera Qlørunki mọ, Qlørunki yio fi emi titun sinu wa, èyí ti yio fun wa lagbara ti a nilo lati gbe igbé ayé ilera pípé (Johannu 1:12).

ikérinlelogbón (34), Peteru se akojopò kókó iran rẹ nigbatí o sọ pe, "Nitootó mo woye pe, Qlørunki ki işe ojusaaju èníyàn."

Òrò Qlørunki sí Peteru nise pèlu wiwé èníyàn mó ki işe ḥran. Iran yi ni a fun awọn ọmọ lehin ti işe Ju pé ki wọn maše pe awọn Keferi ni alaimó, ati pe wọn gbodó kede ihinrere fun gbogbo èníyàn laye laisi idènà kankan.

## Sé àdúra ma nsø ounjé di mímó bí?

Ikilò ti o wà ninu é Timoteu è:éyú nipa awọn ti yio kuro ninu igaþágbo ni igaþá ikéhin ni o ní ọpòlòpò ẹkó òdì - bi i titélé awọn ẹmi eṣu, didani-ilekun ati gbeyawo, pipaşé lati yàgò fun awọn ounjé kan. Bayi, ariyan-jiyàn ti dide nipa ẹsé kérin nibiti o sọ pe "Gbogbo ohun ti Qlørunki dà lí o dara." Ẹsé yi nsø fun wa pé, ohun gbogbo ti Qlørunki dà, ni a dá fun ìdí kan. Shùgbón ọpò èníyàn rò wípé, ọrò yi tumò si pé, gbogbo ḥran ni a le jé bi a ba gbadura gidigidi sí i, ti a si yà a si mímó nipaşé àdúrà ọpé. Èyí yio tumò si pe bi a ba gbadura lori eyé, aáyán, ekòlò tabi àdán yio sọ wọn di ounjé rere. Iru itumò bayi yio jé eyi ti kò dara. "Ki a maše tan yin jé; a kò le gàn Qlørunki: nitorí ohunkohun ti eniyàn ba funrugbìn, ouñ ni yio si ká." Galatia 6:7.

Latí dènà igaþésè ti kò dára, Paulu yára fi kún un pé: "Nítorí a fi ọrò Qlørunki ati àdúrà yà a sí mímó." 1 Timoteu 4:5. Nitorí náà, òrò Qlørunki ní o kókó gbódò fi ọwó sí, lehin náà ni àdúrà ọpé yio wá yà á sí mímó fún jíjé.

Yio ràn wa lówó bí a bá kíyésí ọrò yi "érhan" nínú ojulówó èdè, kí işe ḥran jíjé níkan. Òrò Giriki yi "broma" túmò sí "ounjé." A le mò pé àlàyé Paulu ki işe nípa ḥran àímó ti inu Bibeli, nitorí pé ḥran ti awọn ẹlomiran ti sọ di èèwò ni ounjé "ti Qlørunki ti dà fún itewògbà pèlu ọpé àwọn onigbàgbó ati awọn ti o mọ otító." 1 Timoteu 4:3.

Ó ròrùn lati ri awọn ounjé ti Iwé Mímó se apejuwe ti işe èyí ti Qlørunki dà ki a si gba wọn pèlu ọpé (Genesisi 1:29; 3:18; Lefitiku 11:1-22). A kò ibi ayóka yi fun awọn "to gbàgbó ti wọn si mọ otító." Òrò Qlørunki jé otító. Awọn ti wọn "gbàgbó ti wọn si mọ" ọrò Rẹ yio dari wọn si awọn nkan naa ti a ti "yà sí mímó" ati àwọn ti a dá "lati gbà pèlu ọpé." Awọn ti wọn "yà ara wọn sí mímó" nigbatí wọn ntésiwaju lati ma a jé ḥran àímó ni a o parun ni bibò Jesu lehekéji (Isaiah 66:15-17).

## Èsì Re

Qlørunki bøla fun Danieli ati awọn ọré rẹ nitorí pe wọn pa òfin ilera mó, èyí ti işe pàtákì ninu igaþé ayé Kristiani. Njẹ o fé lati télẹ ilànà ilera ti inú ọrò Qlørunki, ki o si se ara rẹ ni témplili mímó nibiti Èmí Mímó le ma a gbé bí?

ÍDÁHÙN: \_\_\_\_\_

## Àfikún

Ipele yíyí pèsè awọn irohìn afikún fun ikékó síwajú si.

Ítumò iran Peteru

Opòlòpò èníyàn lo nlo iran gogowu nla ti Peteru rí (Iše Awọn Aposó telí 10:9-28) lati da ara wọn láre fún jíjé ḥran àímó. Wọn nwípe eyi túmò si pe Jesu kó awọn ọmọ-ehin Rẹ pe o se itewògbà lati jé oniruuru ḥran alààyé.

Bí ó ti wù kí o rí, nígbàtí gogowu naa ba sòkalé ti a si wí fún Peteru ki o pa ki o si maa jé awọn ḥran àímó, èsí rẹ ni, "Rárá agbèdò, Oluwa, nitorí emi kò jé ohun èèwò ati alàímó kan rí." Iše Awọn Aposteli 10:14. Kiyesi pe lehin ọdun mèta ààbò ti Peteru ti gbo ẹkó Jesu, Peteru kò gba òye kankan tabi iuwírì nipa pe ààyè wà fun jíjé ounjé àímó. O tún jé ayò pe nínú iran náà Peteru kò mu ọkan jé lati inu gogowu nlá náà.

Iran Peteru ki işe lati ya àwọn ḥran àímó sí mímó rárá. Peteru funó rara rẹ şe àlàyé iran naa ni ẹsé ikejidiñlogbón (28): "Qlørunki ti fi hàn mi pe, ki emi ki o máše pe ẹnikení li èèwò tabi alàímó." Lékan si ni ẹsé

©2012 Ilé-işé Òtító Iyanu  
Àşé ati Êtò lati tè iwe yi jáde wa fún  
Tí a tè jade ní ilú Amerika



P.O. Box 909  
Roseville, CA 95678